

Koltay András

KÉPMÁSVÉDELEM A POLGÁRI JOGBAN

*Szeretettel köszöntöm Polt Péter tanár urat kerek születésnapja alkalmából! Az eltelt évek során számos egyetemen, számos alkalommal találkoztunk. Ezek közül különösen becses emlékeim fűződnek a Nemzeti Közsolgálati Egyetemen zajlott közös munkálkodásunkhoz. E születésnap jó alkalom a számvetésre, de biztosan nem a búcsúzkodás megkezdésére. Kívánok tehát a Tanár Úrnak még sok, fáradságos tanévet!*¹

A MAGÁNÉLETHEZ VALÓ JOG ÉS AZ ALAPTÖRVÉNY RENDELKEZÉSEI

A magánszférához való jog Robert Post szerint a társadalmi normarend része, biztosítja az egyén létezését, ugyanakkor a közösség fennmaradását is elősegíti, hiszen a közösséget önálló, autonóm egyének alkotják.² Ahogyan Balás P. Elemér fogalmazott: „a jog [...] respektálja a nyilvánosságtól való irtózást.”³ A kérdés jogtörténeti kiindulópontjának Samuel Warren és Louis Brandeis klasszikussá vált tanulmánya, a *Harvard Law Review*-ben 1890-ben megjelent *The Right to Privacy* tekinthető, amely az akkoriban már nem ismeretlen bulvársajtóval szemben fogalmazta meg „az egyedül hagyatáshoz való jog” szükségességét.⁴ Magyarországon az Alaptörvény VI. cikke rendelkezik a magánélethez való jog védelméről.

¹ A tanulmány a *Magyar és európai médiajog* című tankönyv küszöbönálló 4. kiadásának (Wolters Kluwer, megjelenés előtt) vonatkozó fejezetén alapul.

² POST 1989; lásd még: MENYHÁRD 2014.

³ BALÁS 1941.

⁴ WARREN–BRANDEIS 1890.

A KÉPMÁS ÉS A HANGFELVÉTEL VÉDELME
A MAGYAR POLGÁRI JOGBAN

A Polgári törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) 2:48. §-a szerint:

„(1) Képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges. (2) Nincs szükség az érintett hozzájárulására a felvétel elkészítéséhez és az elkészített felvétel felhasználásához tömegfelvétel és nyilvános közéleti szereplésről készült felvétel esetén.”

A joggyakorlat alapján a képmáshoz való jog nem csak az arckép védelmét jelenti: „ha a személy felsőtestének és hangjának együttes bemutatása közvetlen kapcsolatot teremt az adott személy és az érintettség mellett zajló büntetőeljárás között”, akkor a jogsértés megvalósul (BDT 2015.3359). Hasonlóképpen alkalmas lehet a nyilvánosság előtti azonosításra egy jellegzetes tetoválás is (lásd például: Pf.II.20.286/2011/2. számú döntés).

Az 1959-es Ptk. hatálya alatt még nem volt szükség az érintett engedélyére a felvétel elkészítéséhez, azonban a Legfelsőbb Bíróság (LB) már korábban, a BH1985.57 számú döntésében kimondta, hogy a képmás és a hangfelvétel jogának megsértése nemcsak az engedély nélküli nyilvánosságra hozattal valósulhat meg, hanem az engedély nélküli felvétel készítésével is. Ugyanígy a BH2008.266 számú döntés szerint is a „hangfelvétel engedély nélküli elkészítése önmagában visszaélésnek minősül. A jogsértőt terheli annak bizonyítása, hogy a hangfelvétel elkészítése nem volt visszaélésszerű.”

A Ptk.-ban nem szereplő, bírói jogfejlesztés eredményeképpen kialakult szabály, hogy „nem hivatkozhat sikerrel alanyi jogsértésre – hangfelvétellel való visszaélésre – a fél, ha e jogérvényesítéssel valótlan, hamis tényállítást akarja leplezni, és az igazságot tartalmazó nyilatkozatának a felhasználását kívánja személyiségi jogvédelem tárgyává tenni” (BDT 2009.2126). Ez kiterjeszthető a képmáshoz való jog értelmezésére is, ahogyan azt részben a BDT 2011.2442 számú döntés tette:

„Nem minősül visszaélésnek a képmás vagy hangfelvétel készítése vagy felhasználása, amennyiben arra közvetlenül fenyegető vagy már bekövetkezett jogsértés bizonyítása érdekében közérdekből vagy jogos magánérdekből kerül sor, feltéve, hogy a képmás vagy hangfelvétel készítése vagy felhasználása a bizonyítani kívánt jogsértéshez képest nem okoz aránytalan sérelmet.”

A képmás és a hangfelvétel felhasználásához főszabályként minden esetben az érintett hozzájárulása szükséges (ideértve az interneten szabadon elérhető képeket is), és a megadott hozzájárulást nem lehet kiterjesztően értelmezni (például BDT2009.1962; BDT2007.1682). Ugyanakkor a képmás és a hangfelvétel készítéséhez való hozzájárulás ráutaló magatartással – a felvétel készítésének észlelése után az ellene történő tiltakozás elmaradásával – is kifejezhető (BDT2019.4001). Sérti a képmáshoz való jogot, ha valakinek az egyébként hozzájárulásával készített arcképét egy meztelen testhez montírozzák, ezáltal azt a látszatot keltik, hogy a képen ő látható, és a képet terjesztik (BDT2011.2549).

Ami a főszabály alóli kivételeket illeti, kellő joggyakorlat hiányában nem teljesen tisztázott, hogy a nyilvános (tömeg)rendezvényeken készült fényképek felhasználása milyen esetekben tekinthető jogszerűnek. A szigorú értelmezés szerint, ha egy tömegfelvételen valaki személyében beazonosítható, akkor a kép elkészítéséhez az ő engedélye szükséges. Az ennél megengedőbb értelmezés alapján tömegfelvételtől akkor beszélhetünk, ha a fénykép emberek nagyobb csoportját ábrázolja, és a képen az egyes résztvevők azonosíthatósága csak véletlenszerű, a kép nem az egyes konkrét személyek megörökítése céljából készült.

A jó hírnév és a becsület védelméhez hasonlóan a magánélet védelmére vonatkozóan is eltérő szabályok érvényesülnek a közügyek vitáiban, illetve a közszereplőkre tekintettel. A másik törvényi kivétel vonatkozásában a média a hétköznapiakban kiterjesztően értelmezi a Ptk.-ban szereplő nyilvános közéleti szereplés kritériumát: a közszereplőről közterületen készült képek felhasználásához általában nem kér hozzájárulást. Ezzel összefüggésben a BH1997.578 számú döntés azt állapította meg, hogy a magánszemély egy bizonyos mértékben lemond magánszférája védelméről, ha közéleti, nyilvános eseményen vesz részt, akár csak passzív szemlélőként. Képmásának visszaélészerű, sérelmet okozó nyilvánosságra hozatala azonban ekkor sem megengedett, bár az őt a tömegből kiemelő, felismerhetővé tevő – de egyébként nem sérelmes – közzétételhez nem szükséges az engedélye. Míg a nyilvános események aktív résztvevői (például az ott felszólalók) egyértelműen közszereplők, addig a passzív szemlélők nem azok, ennek ellenére a képmásuk – visszaéléstől mentesen – nyilvánosságra hozható.

A BH2006.282 számú döntés értelmében „a közszereplő képmása csak közszerepléseivel összefüggésben, a közéleti megnyilvánulásai által meghatározott keretben, annak bemutatására használható fel az érintett hozzájárulása nélkül. A közszereplő képmása ezért nem szabad felhasználás tárgya.” Az ügyben egy satirikus lap a felperes képmását annak közszereplőként folytatott tevékenységétől elszakítva használta fel, amit a bíróság sérelmesnek tartott (ugyanakkor

a jogsértéssel keletkezett hátrány hiányában kártérítést nem ítélt meg). Megszorítóbb értelmezést rögzített a BDT 2020.4222 számú döntés, amely kimondta, hogy „tömegfelvételtől vagy közéleti szereplésről készült felvétel az érintett személy hozzájárulása nélkül kizárólag arról az eseményről szóló tudósításban használható fel, amely eseményről a felvétel készült”. Ezzel nem értünk egyet. Egy közszereplésen készült felvétel álláspontunk szerint más közügyről szóló beszámolót is illusztrálhat, ha a felvétel és a tárgyalt közügy összefügg. Az ÍH2015.99 számú döntés hasonlóképp rögzítette, hogy a véleménynyilvánítás joga a felhasználás engedélyhez kötöttsége alóli kivételek elismeréséhez vezethet: a közéleti tevékenység során készült képmás más általi, politikai üzenetként való felhasználása nem jogsértő. A BDT 2007.1663 számú döntés szerint pedig:

„Képmás vagy hangfelvétel készítése szempontjából a nyilvános közszereplés feltételei akkor valósulnak meg, ha a felvétel olyan nyilvános eseményen készül, ahol szokásos a film- és televíziófelvétel készítése, azaz aki részt vesz az eseményen, számolnia kell azzal, hogy személyét – felismerhetően – megörökítik.”

A nyilvános közszereplés kritériumait határozta meg a Kúria az 1/2012. BKMPJE határozatában is. Ennek értelmében:

„köszereplésnek az egyén önkéntes elhatározásán, autonóm döntésén alapuló olyan politikai, társadalmi, művészeti tevékenység, megnyilvánulás tekinthető, amelyet egy meghatározott cél, szűkebb vagy tágabb értelemben a helyi közösség vagy a társadalom életének befolyásolása érdekében fejt ki. Tehát [...] feltételezi a nyilvánosság előtt fellépő, megnyilvánuló személy erre irányuló szándékát.”

A közszereplők legtöbbször szabad akaratukból lépnek a nyilvánosság elé, de nem minden esetben van ez így, ezért nem értünk egyet a hivatkozott jogegységi határozatban foglaltakkal, miszerint a közszereplés fogalmi eleme az önkéntesség, mert valójában a közügyben való érintettség, és nem a közszereplői státus a fontos. Ezért másodlagos kérdés, hogy a rendőröket, főkavadászokat, tüntetőket stb. közszereplőnek minősíti-e a gyakorlat, mert amennyiben tevékenységük és bemutatásuk kapcsolódik a nyilvánosságban tárgyalt közügyhöz, személyi státusuktól függetlenül csak csökkentett személyiségvédelemre tarthatnak igényt, ideértve a képmás és a hangfelvétel védelmét is (lásd például: *Bladet Tromsø and Stensaas v. Norway*, no. 21980/93, 1999. május 20-i ítélet; *Thorgeirson v. Iceland*, no. 47/1991/299/370, 1992. május 28-i ítélet). Ugyanakkor a bíróság szerint

„nyilvános közszereplésnek minősül az a tájékoztatás, amelyet rendőrségi vezető a sajtó munkatársának ad a rendőrség munkájával kapcsolatban. Nem sért ezért személyiségi jogot, ha a nyilatkozó képmását hozzájárulása nélkül a nyilatkozatot tartalmazó újságcikk mellékleteként nyilvánosságra hozzák.” (BDT 2006.1298)

A Ptk. szövegéből úgy tűnhet, hogy a közszereplői státusz, pontosabban a közszereplés az egyedüli szempont, és a nyilvános közéleti szereplésen kívül nincs mód a csökkentett személyiségvédelem alkalmazására, amin esetleg csak a 2:44. § alkalmazása enyhíthet valamelyest. De a joggyakorlat ezt az értelmezést meghaladta. Az Alkotmánybíróság a rendőrképmásügyekben rögzítette, hogy a szólásszabadság, illetve a tájékozódáshoz fűződő érdek szempontjai a 2:48. § értelmezésében is irányadók. Tehát a képmás (és nem csak a rendőröké) bizonyos esetekben szabadon közölhető: „A nyilvános helyen készült, nem sértő, az érintett személyt tárgyilagosan ábrázoló felvétel általában nyilvánosságra hozható engedély nélkül, ha az a közérdeklődésre számot tartó tudósításhoz kapcsolódik, és a jelenkor eseményeiről való szabad tájékoztatásához kötődik” [28/2014. (IX. 29.) AB határozat, [44] bekezdés]. A Kúria némi vonakodást követően elfogadta e megközelítést: „Amennyiben a közhatalmat gyakorló személy fellépésére a közéletet befolyásoló események során kerül sor, a képmáshoz való személyiségi jogainak gyakorlása, azok korlátozhatósága az általános, azaz a közéleti eseményeken pusztán jelenlévő magánszemélyek jogvédelmének szabályaihoz képest eltérő megítélés alá eshet” (Az 1/2012. BKMPJE határozatot hatályon kívül helyező 1/2015. számú BKMPJE határozat, IV.3. pont).

A rendőr az intézkedése során nem végez nyilvános közéleti szereplést, de ha tevékenysége közüggyel kapcsolatos – és erős vélelem szól amellett, hogy a rendőr feladatellátása, amelyet a közhatalom képviselőjeként fejt ki, e körbe tartozik –, akkor a Ptk. értelmezésébe be kell emelni az alkotmányos szempontokat is [lásd továbbá: 16/2016. (X. 20.) AB határozat; 17/2016. (X. 20.) AB határozat; 3/2017. (II. 25.) AB határozat; BH2018.248 számú döntés].

A 23/2019. (VII. 18.) AB határozat szerint a bírósági tárgyalóteremben készült olyan képfelvétel, amelyen büntetés-végrehajtási dolgozó felismerhetően látható, nem jogsértő, ha a bíró nem zárta ki a nyilvánosságot, így a sajtót sem a tárgyalásról, a per tárgya pedig közérdeklődésre számot tartó ügy volt. A sajtó szabadon közzéteheti a közhatalmat gyakorló személyek – így a büntetés-végrehajtási dolgozók – képmását, emberi méltóságuk megsértése nélkül ([37] bekezdés). A „közérdeklődésre számot tartó tudósítás” és a „jelenkor eseményeiről való szabad tájékoztatás” érdekei nemcsak a rendőrök esetében, hanem a büntetés-végrehajtási

dolgozók, sőt a magánszemélyek (lásd: ÍH2018.131) esetében is lehetővé teszi a nyilvános helyen készült képek hozzájárulás nélküli felhasználását. Mindazonáltal az előbbieket esetében fontos, hogy „a tárgyalóterem történéseinek középpontjában alapvetően a büntetőeljárás eseményei és a vádlott bűnösségének bizonyítása áll. A tárgyalóterem nem a közügyek vitájának fóruma” (BDT2019.3973), azaz a tárgyalótermi felvételt készítés ennek megfelelően korlátozható (lásd hasonlóképp: BDT2016.3471). De például az állami szerv képviseletét ellátó jogtanácsos egy polgári per nyilvános tárgyalása során sem válik közszereplővé, nem gyakorol közhatalmat és nem közszereplésen vesz részt, kép- és hangfelvétel róla csak a hozzájárulásával készíthető (BDT2016.3441).

A 26/2019. (VII. 23.) AB határozat megerősítette a rendőrképmásügyekben alkalmazott megközelítést. A kormányzati tanácsadó nyaralásán készült kép közzétehető, mert a nyilvánosságot kerülő indítványozó „társadalmi szerepe jelen ügyben olyan körülmény, amely »közéleti vita«, így e vonatkozásban az Alaptörvény IX. cikkének korlátozása csak kivételesen lenne igazolható” ([32] bekezdés).

A képmásvédelemmel kapcsolatos bírósági gyakorlat időközben számos eltérő élethelyzetben szintén a nyilvánosság érdekeinek figyelembevétele mellett döntött, bővítve a Ptk. kivételeinek körét, és ennek megfelelően szűkítve a képmáshoz való jog érvényesülését: „Ha valaki közszereplő kísérlőjeként olyan eseményen vesz részt, amelyet közpénzből finanszíroznak, számolhat azzal, hogy arról a sajtó – akár képmásának felhasználásával – beszámolhat” (BH2017.86). Ugyanakkor a nyilvánosság és a média érdekei nem szűkíthetik aránytalanul a személyiségi jog érvényesülését. A rejtett kamerás felvételek csak kivételesen indokolt esetben lehetnek jogszerűek, illetve a közszereplőkről is csak a „közérdeklődésre számot tartó élethelyzetekben” készíthető felvétel (BDT2017.3760; BDT2017.3693).

A képmás közzététele nem lehet öncélú, tehát nem elegendő a jogszerűséghez, ha önmagában a tudósítás közügyhöz kapcsolódik – az annak illusztrálására szolgáló felvételnek is kapcsolatban kell állnia a tárgyalt közügygel. Azaz közügyekben érintett személyek képmásának közzététele akkor jogellenes, ha egyébként a magánélet körébe tartozó eseményen vagy alkalommal készült a kép (BDT2020.4251; BH2024.157; ÍH2022.49; BH2023.10).

A képmáshoz való jog – kegyeleti jogként – a halál után is részesülhet védelemben. Kegyeletsértés miatt indult büntetőeljárás egy tragikus körülmények között elhunyt ismert énekes holttestéről készült fényképek közreadása után (EBH2005.1194). A bulvárlap cikkét a holttestről a boncolás után készített képek kísérték. A bíróságnak arról kellett döntenie, hogy a képek közzététele

becsületsértőnek, ezáltal kegyeletsértésnek minősült-e. A jogerős bírósági döntés leszögezte, hogy a pusztá nyilvánosságra hozatal nem kegyeletsértő, mert „a halál ténye és annak képi ábrázolása nem alkalmas arra, hogy az elhunyt személyes értékeiről, a környezetében kialakult kedvező társadalmi megítélést negatív irányba befolyásolja”. Az LB másként vélekedett: a holttest „boncolás utáni kiszolgáltatott helyzetében, megalázó körülmények között, szánalmat keltő testi állapotban” történő bemutatása önmagában véve is alkalmas a becsület csorbítására.

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK GYAKORLATA

Az Emberi Jogok Európai Egyezményének (EJEE) 8. cikke a magán- és a családi élet tisztetben tartását írja elő, különös tekintettel a magánlakásra és a magánlevelezésre. A cikk hatóköre sokáig tisztázatlan volt, az általános jellegű megfogalmazás nem segítette elő az alkalmazását. A közelmúltban azonban jelentős változások zajlottak: a rendelkezés jelenleg egyfajta ernyőszerepet tölt be, számos, más alapjog védelme alá be nem illeszthető jogsértés kapcsán nyújtva védelmet a kérelmezőknek. Az EJEE bizonyos mértékig védi a magánszférát a médiával, illetve a szólásszabadsággal szemben. A 8. cikk szóhasználata, a „tisztetben tartás” állami kötelezettsége arra enged következtetni, hogy a magánélet védelmében a szokásosnál is nagyobb az államokra háruló pozitív, tevőleges kötelezettség mértéke. Figyelemre méltó, hogy azok, akik jó hírnevük vagy becsületük megsértése miatt indul eljáráásokban egy adott államban nem kaptak jogorvoslatot, az állammal szemben a 8. cikkre hivatkozva indíthatnak eljárást az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) előtt. Ezen eljárásokban tehát az EJEE 8. és 10. cikke (a szólásszabadság) ütközik, az EJEB-nek pedig mindkettőt mérlegre téve kell döntenie, hogy a konkrét ügyben melyik jog az erősebb.⁵

A *Peck v. the United Kingdom* ügy (no. 44647/98, 2003. április 28-i ítélet) a magánember magánszférához való jogának terjedelmét érintette, közterületen készült felvételekkel kapcsolatban. A kérelmező a nyílt utcán sikertelen öngyilkosságot követett el, majd zavarodott állapotban, késsel a kezében téblábolt az utcán. Nem sokkal korábban helyezték üzembe azt a zárt láncú térfigyelő kamerarendszert, amely rögzítette az eseményt. Bár a kérelmező felismerhetővé vált a képekről, maga a sikertelen öngyilkossági kísérlet nem látszódot.

⁵ BARENDT 2010.

Az önkormányzat közzé kívánta tenni a felvételeket, hogy segítségükkel igazolja a zárt láncú térfelügyelő kamerák telepítésének indokoltságát, ami ellen a későbbi kérelmező tiltakozott, és az előzetes korlátozás iránti kérelme sem járt sikerrel. Emiatt az EJEB megállapította, hogy sérült a kérelmező magánélethez fűződő joga – dacára annak, hogy közterületen tartózkodott, még nem vált közszereplővé, és képmásának, illetve a róla készült felvételnek a nyilvánosságra hozatala durván sértette a privát szféráját.

Az *Egeland and Hanseid v. Norway* ügyben (no. 34438/04, 2009. április 16-i ítélet) olyan magánszemélyről készült fényképeket közölt két norvég lap, akit éppen a képek készítése előtt ítélték el háromszoros gyilkosságért. A képeken az illető a döntés után, összetörve, illetve egy rendőrautóba beültetve volt látható. A képek közzététele miatti marasztalás az EJEB szerint annak ellenére sem sértette az EJEE 10. cikkét, hogy a súlyos bűntett és az elítélés körülményei okkal tarthattak számot közérdeklődésre, mert a képek által ábrázolt élethelyzetek még egy bűnelkövető esetében is a védett magánszférába tartozónak számítanak.

A közéleti szereplőkről készült fényképek megítélésében mérföldkő volt az első *Von Hannover v. Germany* ügy (no. 59320/00, 2004. június 24-i ítélet). A kérelmező monacói hercegnő a német bulvárlapok kedvelt célpontja volt. A perindítást megelőzően két bulvármagazin is közzétett különböző, a hercegnőről lesifotósok által készített fényképeket. Volt, amelyik a nyílt utcán készült, volt, amelyik egy vendéglőben, a legújabb partnerével közösen fogyasztott ebéd közben, egy másik pedig egy nyilvános strandon ábrázolta, némelyiken pedig gyermeke is szerepelt. A hercegnő magánszférája megsértése miatt indított pert. A német legfelsőbb bíróság csak részben adott helyt a hercegnő keresetének, és mindazon képekkel kapcsolatban, amelyek közterületen, tehát nem a nyilvánosság elől elzárt helyen készültek, megállapította a nyilvánosságra hozatal jogszerűségét. A szövetségi alkotmánybíróság ennél tovább ment, és kimondta, hogy azok a képek is jogsértők, amelyeken a kérelmező kiskorú gyermeke is szerepel, mert sértik a családi élet zavartalanságához fűződő jogot. Az EJEB azonban ennél is messzebbre ment: az olyan képek közzétételét is az EJEE 8. cikkébe ütközőnek ítélte, amelyek készültek a hercegnőnek jogos elvárása lett volna a privát szférájának érintetlensége – tehát például az étteremben, ebéd közben vagy a fürdőhelyen készült képeket, függetlenül attól, hogy ezeken a hercegnő közterületen volt. A bíróság leszögezte, hogy bár a közéleti szereplőknek nyilvánvalóan szűkebb a lehetőségük a magánéletük védelmére, a privát szférát az ő esetükben is elismeri és védi a jog. Ugyanakkor a hercegnő, bár kétségtávol közéleti szereplő, nem gyakorolt közhatalmat, nem politikus és a

monacói törvények értelmében nő létére a hercegi trónt sem örökölheti. Mivel ő csak egy híresség, és élete egyes mozzanatainak nyilvános kitergetése nem szolgálja a demokratikus diskurzust, esetében a privát szféra védelme fokozottabb mértékű, mint egy közszereplő politikuséban. A sajtószabadság, illetve a média anyagi érdeke nem eléggé erőteljes érv ahhoz, hogy az adott körülmények között megindokolja a magánszféra védelmének korlátozását. A közönséget nyilvánvalóan rendkívüli mértékben foglalkoztatta a hercegnő magánélete, de ehhez különösebb olyan érdeke, amely a hercegnő magánszférához való jogát ebben a helyzetben megelőzte volna, nem fűződött. A szóban forgó fényképek közzététele semmiféle olyan gondolatot nem hordozott, amellyel kapcsolatban a szólásszabadság korlátozása merülhetett volna fel, a képek pusztán a közönség pletykaéhségének kielégítését szolgálták. A demokratikus vitához hozzájáruló közlés más megítélés alá eshet. A magánélet védelme tehát nem korlátozódik az elzárt helyekre, hanem a közterületekre is kiterjeszthető, közéleti szereplők esetében bizonyos megszorításokkal. Az sem szükséges a magánszféra védelméhez, hogy a képek megalázó, sérelmes módon ábrázolják az adott közszereplőt, hiszen a hercegnőről készített képek teljességgel hétköznapi körülmények közepette mutatták be őt, és semmiféle új, bizalmas információt nem fedtek fel.

A bulvársajtó további cikkei nyomán a hercegnő kérelmére indult második ügyben (no. 40660/08 és 60641/08, 2012. február 7-i ítélet) az EJEB úgy látta, hogy a valóban közérdekű információkat tartalmazó újságcikkhez csatolt egyetlen fénykép közzététele – amely egy téli üdülés alatt tett séta közben ábrázolta őt, férje társaságában – nem sértette meg a hercegnő magánszférához való jogát. Ennek oka, hogy a cikk a hercegnő apjának, a monacói hercegnek az egészségi állapotáról szólt, illetve arról, hogy a családtagjai milyen támogatást nyújtanak neki súlyos betegsége idején. E téma tárgyalása közérdekű információnak számított, a képpel kapcsolatban pedig nem merült fel, hogy azt zaklatással vagy titokban (lesből) készítette volna a riporter.

A harmadik Von Hannover-ügy (no. 8772/10, 2013. szeptember 19-i ítélet) alapja szintén egy újságban megjelent cikk volt, amelyben egyrészt szerepelt egy, a hercegnőről és a férjéről a nyaralásukkor készült kép, másrészt a kenyai nyaralójukat ábrázoló több fotó. A képek egy újságcikk illusztrációi voltak, amely cikk arról szólt, hogy a gazdagok körében szokás lett, hogy fizető vendégeknek adják ki nyaralóikat. A hercegnő pert indított, és kérte az őt ábrázoló kép további közzétételétől való eltiltást. A német szövetségi bíróság – utalva az EJEB korábbi ítéleteire – úgy foglalt állást, hogy a fénykép és a cikk nem közérdekű témához, hanem a hercegnő magánéletéhez kapcsolódik. Az alkotmánybíróság ezt nem

találta elfogadhatónak, és új eljárásra utasította a bíróságot. Az új eljárásban a bíróság immáron a szólásszabadságnak adott elsőbbséget, és megindokolta, hogy a cikk hogyan járul hozzá egy közérdekű vitához, ezért a felperes kérését elutasította. A hercegnő ezt követően harmadszor is az EJEB-hez fordult. Az EJEB ítéletében megállapította, hogy a német állam nem sértette meg az EJEE 8. cikkét. A Bíróság szerint a német bíróságok azon döntése, miszerint a kérdéses cikk hozzájárult a közérdekű vitához, nem tekinthető észszerűtlennek. A német bíróságok az EJEB ítélkezési gyakorlatának figyelembevételével gondosan mérlegelték az egymással szemben álló érdekeket, és tekintettel voltak arra is, hogy az EJEB szerint a felperes közszereplő, aki nem jogosult magánélete olyan mértékű védelmére, mint egy magánszemély.

Az Axel Springer v. Germany ügyben (no. 39954/08, 2012. február 7-i ítélet) az EJEB szintén a média szabadsága mellett foglalt állást, amikor a kérelmező kiadó javára döntött. Az ügy előzményeként a német bíróságok megtiltották olyan fényképek közzétételét, amelyek egy ismert színész – a müncheni Oktoberfesten, kábítószerrel való visszaélés gyanúja miatt történt – letartóztatását ábrázolták. Az EJEB szerint az illető közéleti szereplőnek számított, akinek jogsértő magatartása közérdekű információ, és a letartóztatás körülményei egyébként is olyanok voltak, amelyek alapján az információ titokban maradása nem volt elképzelhető, a kiadó ráadásul a bűnüldöző hatóságoktól kapta a cikkben szereplő információkat, és nem volt alapja gyanakodni arra, hogy az érintett anonimitását biztosítania kellett volna.

IRODALOMJEGYZÉK

- BALÁS P. Elemér (1941): A személyiségi jogok. In SZLADITS Károly (szerk.): *Magyar magánjog I. Általános rész. Személyi jog*. Budapest: Grill Károly.
- BARENDT, Eric (2010): A kifejezés szabadságának és a magánszféra védelmének egyensúlya a strasbourgi bíróság ítélkezési gyakorlatában. *Iustum Aequum Salutare*, 6(3), 45–70.
- MENYHÁRD Attila (2014): A magánélethez való jog a szólás- és a médiaszabadság tükrében. In CSEHI Zoltán – KOLTAY András – NAVRATYIL Zoltán (szerk.): *A személyiség és a média a polgári és a büntetőjogban*. Budapest: Wolters Kluwer, 177–226.
- POST, Robert C. (1989): The Social Foundations of Privacy. Community and Self in the Common Law Tort. *California Law Review*, 77(5), 957–1010. Online: <https://doi.org/10.2307/3480641>
- WARREN, Samuel – BRANDEIS, Louis D. (1890): The Right to Privacy. *Harvard Law Review*, 4(5), 193–220. Online: <https://doi.org/10.2307/1321160>